

PRAVIDLA ETIKY PUBLIKOVÁNÍ V ČASOPISE OŠETŘOVATELSKÉ PERSPEKTIVY

Pravidla pro publikační etiku byla formulována na základě doporučení Etického kodexu Výboru pro publikační etiku (COPE).

Povinnosti redaktora

- Redaktor usiluje o to, aby příspěvky odpovídaly zaměření časopisu a v tomto směru rozhoduje o jejich přijetí k publikování. Dbá, aby příspěvky byly obsahově v souladu s odborným zaměřením časopisu. Do recenzního řízení jsou přijímány původní přehledové vědecké statě a statě pocházející z vědeckého výzkumu.
- Redaktor hodnotí předložený příspěvek bez ohledu na rasu, pohlaví, sexuální orientaci, náboženské vyznání, etnický původ, občanství nebo filozofii autora. Zachovává objektivní a rovný přístup ke všem předloženým textům a má přitom na zřeteli, aby nedošlo ke střetu zájmů.
- V rámci zajištění kvality materiálu musí každý příspěvek projít úvodním posouzením redaktora a dále minimálně dvěma oboustranně anonymními posouzeními nezávislými recenzenty. Pokud předložený text nespĺňuje požadovaná formální kritéria, může být redaktorem odmítnut ještě před recenzním řízením s žádostí o dopracování dle pokynů pro autory.
- Redaktor vybere pro každý doručený a do recenzního řízení přijatý článek dva recenzenty, v případě anglicky psaného textu dva recenzenty ze dvou různých zemí. Pokud je problém s vyhledáním vhodného recenzenta, konzultuje problém s redakční radou.
- Redaktor poskytuje recenzentům informace, co se od nich očekává, a tyto pokyny jsou pravidelně aktualizované.
- V co nejkratším čase seznamuje autora s výsledky recenzního řízení a podle rozhodnutí recenzentů ho vyzve k úpravě, doplnění či zásadnímu přepracování.
- Redaktor si před samotným publikováním článku vyžádá od hlavního autora (prvního autora) konečný souhlas s uveřejněním finální podoby článku (imprimatur).
- Redaktor nepoužívá recenzenty, kteří produkují nekvalitní a neobjektivní posudky.
- Redaktor respektuje svobodu projevu.
- Redaktor předává informace o zaslaném příspěvku pouze autorovi, recenzentům a členům redakční rady.
- Redaktor nesmí v žádném případě použít nepublikované materiály pro účely vlastního výzkumu.
- Případná odvolání autorů proti recenzním posudkům řeší ve spolupráci s redakčním kruhem a radou.
- Vyhledává a oslovuje nové potenciální recenzenty podle zaměření časopisu a obsahu příspěvků. Pro práci recenzentů jsou vybíráni recenzenti z různých pracovišť, kteří nejsou zároveň členy redakční rady. Recenzenti rovněž nesmí být s autorem (popř. s autory) pracovně, institucionálně nebo osobně spjati.
- Redaktor je ochoten publikovat podle potřeby případné opravy, vysvětlení, odvolání a omluvu.
- Redakční rada a redaktor posuzují vhodnost termínů publikování jednotlivých textů a mají právo s konečnou platností rozhodnout o jejich přijetí nebo odmítnutí.
- Zabezpečuje důvěrné zacházení s obsahem článků před zveřejněním.

Povinnosti recenzentů

- Recenzent se písemnou formou vyjadřuje strukturovaně ke kvalitě článku (viz elektronický formulář k recenzování článků časopisu) a k tomu, zda je obsah příspěvku v souladu s aktuálními poznatky. Recenzent je povinen předložené texty posoudit objektivně a informace uvedené v recenzovaném příspěvku nesmí zneužít pro osobní nebo jiné účely, stejně tak je povinen v recenzním posudku uvést všechny zjištěné nedostatky posuzované práce.
- Pokud se recenzent necítí kvalifikovaným pro posouzení příspěvku, je povinen o této skutečnosti redaktora neprodleně vyrozumět a recenzi odmítnout.
- Recenzent je povinen odmítnout vypracování posudku v případě, že by recenzní řízení bylo ohroženo střetem zájmů. Střet zájmů může nastat, pokud z posouzení může pro recenzenta plynout profesionální či osobní prospěch nebo v případě, že existuje zásadní názorový rozdíl na téma příspěvku. Podobně je tomu v situaci, kdy recenzent v uplynulých pěti letech spolupracoval na daném projektu s autorem nebo kdy mezi oběma existuje blízký profesionální či osobní vztah (obojí za předpokladu, že navzdory oboustrannému dodržení anonymity ze strany redakce došlo k jejímu porušení). Tyto možné případy střetu zájmů by měl recenzent zvážit a upozornit redakci.
- Recenzní posudky na články jsou vyplňovány do standardizovaného formuláře. Formulář slouží k hodnocení recenzovaného příspěvku z hlediska jeho obsahu, struktury i formálních náležitostí. Součástí recenzního posudku je i doporučení či nedoporučení k publikaci článku.
- Při vypracování posudku se recenzent vyvaruje subjektivních názorů a osobních preferencí, posudek musí být objektivní.
- Recenzent nesmí použít žádné údaje z posuzovaného příspěvku k osobním účelům. Recenzent respektuje důvěrnou povahu recenzního řízení – neposkytuje před zveřejněním článku ani po zveřejnění průběžné verze textu třetím stranám.
- Recenzenti dbají na dodržení lhůt stanovených redakcí.
- Recenzenti ve svých odborných nezávislých posudcích text doporučí nebo nedoporučí k publikování, případně mohou podmínit publikaci drobnějšími či zásadními úpravami či navrhnout úplné přepracování příspěvku. Dojde-li k úplnému přepracování textu, je zahájeno nové recenzní řízení. Jsou-li vypracované posudky protikladné, posuzuje text ještě třetí recenzent.
- Recenzent má právo vyžádat si přepracovaný článek zpět k nahlédnutí. Redakční rada rozhodne o tom, komu zadá opakovanou recenzi u přepracovaných článků.

Povinnosti autorů

- Autor prezentuje výhradně výsledky původního výzkumu, příspěvek by měl obsahovat veškerá původní data, na základě jejichž analýzy stanovuje závěry. Nemělo by se jednat o již vydaná či jen mírně přepracovaná díla.
- Jakékoli zkreslování dat je považováno za neetické a je důvodem pro nepřijetí příspěvku k publikování
- Pokud autor používá data nebo závěry jiných autorů, je povinen tyto řádně odcitovat v souladu s časopisem požadovanou citační normou.
- Autor může příspěvek publikovat pouze v jednom periodiku. Souběžné publikování příspěvku je považováno za neetické.

- Autor/-ři nesou zodpovědnost za dodržení etických zásad při výzkumné práci a publikaci jejich výsledků, zejména za dodržení výzkumné etiky a citační etiky.
- Pod článkem jsou podepsáni pouze všichni jeho autoři. Jsou to ti, kteří významně přispěli ke koncepci, designu, provedení nebo interpretaci prezentované studie či článku. Všichni, kteří přispěli k vytvoření článku nebo studie, by měli být uvedeni jako spoluautoři.
- V článku je možné zveřejnit i jména dalších lidí aktivně spolupracujících na výzkumu (kteří nejsou spoluautory článku), typicky v sekci Poděkování či jako přispěvatelé s konkrétním uvedením jejich podílu na publikované studii či článku.
- Autoři jsou držiteli autorských práv k textu.
- Autor je povinen ve svém článku uvést všechny zdroje finanční podpory nebo jiné důležité střety zájmu.
- Autoři jsou povinni zachovávat doporučenou formální úpravu textu (včetně abstraktu, klíčových slov a afiliace) a doporučenou citační normu. Pokud text tyto náležitosti nespĺňuje, jsou povinni jej na vyžádání redaktorů upravit.
- Autoři rukopisů nemohou vůči redakci vystupovat anonymně. Spolu s rukopisem svého textu dávají k dispozici i svou plnou adresu a e-mailovou adresu.
- Na základě připomínek recenzentů jsou pak autoři povinni provést doporučené úpravy textů.
- Ve sporných případech se mohou obrátit s konkrétními podněty na redakční radu časopisu, případně text nepublikovat.
- Pokud autor objeví signifikantní chybu nebo nepřesnost ve své publikované práci, je jeho povinností okamžitě uvědomit redaktora časopisu a spolupracovat na stáhnutí nebo opravě článku (errata).

Povinnosti redakční rady

- Na základě posudků od recenzentů rozhoduje o publikování článku. Jsou-li navrženy pouze drobné úpravy, je text zaslán autorovi zpět k přepracování. Zveřejňuje se pouze konečná podoba článku.
- Redakční rada je povinná přijmout veškerá opatření k zajištění kvality časopisu. Společně s redaktorem navrhuje, schvaluje či zamítá jednotlivé kroky koncepčního a formálního vývoje časopisu.
- Redakční rada schvaluje recenzenty, které navrhuje redaktor, či přichází s vlastními návrhy na recenzenty.
- Členové redakční rady dbají, aby výše uvedená pravidla redakční práce byla dodržována.
- Redakční rada má pravomoc vyjádřit se k recenznímu řízení v celém jeho průběhu.
- Redakční rada urychleně reaguje na stížnosti a je povinna tyto stížnosti kontrolovatelným způsobem evidovat.
- Redakční rada dbá na dodržování obsahové i formální stránky práce a svobody projevu
- Redakční rada je na vydavateli odborně nezávislá.

Povinnosti vydavatele – Ústavu ošetrovatelství FVP SU v Opavě

- **Redakční autonomie**

Časopis dbá na to, aby ve spolupráci s redaktory byly jasně definovány role vydavatele a redaktorů, tak aby byla zajištěna autonomie redakčních rozhodnutí, a to bez ovlivnění zřizovatelem, inzerenty nebo dalšími partnery z komerční sféry.

- **Duševní vlastnictví a autorská práva**

Chráníme duševní vlastnictví a autorská práva časopisu, jeho značek, autorů a publikačních partnerů tím, že prezentujeme a uchováváme finální publikovanou verzi každého článku. Časopis zaručuje integritu a transparentnost jednotlivých publikovaných článků s ohledem na: střety zájmů, financování publikace a výzkumu, publikační a výzkumnou etiku, případy publikačního a výzkumného pochybení, důvěrnost informací, autorství, opravy, objasnění a stažení článků a včasné publikování obsahu.

- **Management vědeckých pochybení**

V případě domnělého nebo prokázaného vědecké pochybení, podvodného publikování nebo plagiátorství podnikne vydavatel, v úzké spolupráci s redaktory, veškeré kroky nezbytné k vyjasnění situace a opravě předmětného článku. Součástí tohoto postupu je bezodkladné publikování oznámení o opravě, případně, v nejzávažnějších případech, stažení dotčené práce. Redakční rada časopisu a redakce časopisu postupuje v souladu s platnými právními předpisy, pokud jde o urážku na cti, porušení autorských práv a plagiátorství.